

Spis treści

ROZDZIAŁ 1

Postmodernizm jaki jest, każdy widzi	9
---	----------

ROZDZIAŁ 2

Filmowy postmodernizm – podstawowe problemy	15
--	-----------

2.1. Problem pierwszy: post-modernizm, czyli po-modernie?	15
---	----

2.2. Problem drugi: postmodernizm, czyli co? Od-nowa w kinie	19
---	----

2.3. Problem trzeci: postmodernistyczny, czyli jaki? Opisać niedefiniowalne	23
--	----

2.3.1. Pluralizm, eklektyzm, różnorodność	24
---	----

2.3.2. Intertekstualność (intertekstualna gra)	26
--	----

2.3.3. Mieszanie kultury wysokiej i popularnej; dwukodowość	29
--	----

2.3.4. Pastisz i parodia w sosie nostalgii	32
--	----

2.3.5. Kołaż aluzji i cytatów	35
-------------------------------	----

2.3.6. Neobarokowy(?) nadmiar, czyli niezbędna nadwyżka	39
---	----

2.3.7. Diagnoza: schizofrenia	43
-------------------------------	----

2.4. Problem czwarty: gdzie jest autor? (o ile w ogóle jest!)	47
---	----

2.5. Problem piąty: postmodernistyczna niejednorodność a potrzeba klasyfikacji	51
---	----

Luc Besson – uśmiechnięta twarz...

- 2.5.1. Wyrafinowany pesymizm doprawiony sarkazmem:
David Lynch, Peter Greenaway 55
- 2.5.2. Barwy współczesnego społeczeństwa:
Pedro Almodóvar, Jim Jarmusch, Wong Kar-Wai 56
- 2.5.3. Zabawa w kino: Quentin Tarantino, Luc Besson 57

ROZDZIAŁ 3

Postmodernizm w filmach Luca Bessona. Przegląd filmografii 60

- 3.1. Przyszłość świata kontra przeszłość kina:
Ostatnia walka (1982) 60
 - 3.1.1. Pozaczasowość i deterytorializacja: czas i miejsce akcji 61
 - 3.1.2. Przyszłość jest milczeniem 71
- 3.2. Do metra wstąpił, po drodze mu było: *Subway* (1985) 79
 - 3.2.1. Podziemia asfaltowej dżungli i ich mieszkańcy 80
 - 3.2.2. Mowa – mówienie – gadanina... 85
 - 3.2.3. Fragmentaryczność jako pomysł na fabularną konstrukcję 91
 - 3.2.4. Nadmiar, czyli niedopowiedzenie.
Pluralizm według Bessona 97
- 3.3. Kultowy kicz: *Wielki błękit* (1988) 100
 - 3.3.1. Niejednoznaczne relacje *à la* Besson 101
 - 3.3.2. Tylko kicz, czyli aż kicz 110
 - 3.3.3. Obserwowany, obserwowana 116
- 3.4. Relatywizm jako zasada filmowego świata: *Nikita* (1990) 120
 - 3.4.1. Względność osiągnięta na poziomie formy 120
 - 3.4.2. Główny bohater epizodu: postać Wiktora Czyściciela 128
 - 3.4.3. Kobięce i męskie, czyli damsko-męskie 133
- 3.5. Epilog *Wielkiego błękitu*: *Atlantis* (1991) 141
 - 3.5.1. Idee stają się rzeczywistością 141
 - 3.5.2. Symfonia morza 145
- 3.6. Samotność gangstera w wielkim mieście, czyli symfonia miejska według Bessona: *Leon zawodowiec* (1994) 147

3.6.1.	Nowy Jork według Bessona. O wielkomięskiej różnorodności i przełamaniu stereotypu miejskości	148
3.6.2.	Być sąsiadką płatnego mordercy, czyli o tym, co łączy mieszkańców pewnej nowojorskiej kamienicy	156
3.7.	Science fiction po raz drugi: <i>Piąty element</i> (1997)	163
3.7.1.	Kampowanie rzeczywistości	163
3.7.2.	Science fiction 15 lat później: <i>Piąty element</i> a <i>Ostatnia walka</i>	171
3.8.	Film religijny według Luca Bessona: <i>Joanna D'Arc</i> (1999)	178
3.8.1.	Historia i/a religia	179
3.8.2.	Konwencja filmu religijnego	190
3.8.3.	Objawienia, czyli kicz	198
3.8.4.	Intrygujące średniowiecze	201
3.9.	Anioł Stróż w szpilkach i dobry przestępca: <i>Angel-A</i> (2005)	206
3.9.1.	Piękno z brzydotą i kiczem połączone, czyli nieoczywista tandeta	208
3.9.2.	Delfin w morskiej toni kontra anioł w małej czarnej. O tym, czym różni się kicz <i>Angel-A</i> od kiczu <i>Wielkiego błękitu</i>	215
3.9.3.	Po pierwsze <i>Ostatnia walka</i> , po dziewiąte <i>Angel-A</i> , czyli filmowe podsumowanie	217

ROZDZIAŁ 4

	Postmodernizm według Luca Bessona, czyli próba syntezy	220
4.1.	Od kiczu do kiczu i z powrotem	225
4.1.1.	Niežnośna radość gromadzenia	228
4.1.2.	Różne smaki kiczu – <i>Wielki błękit</i> , <i>Subway</i> , <i>Piąty element</i>	232
4.1.3.	<i>Joanna D'Arc</i> i <i>Angel-A</i> , czyli dwa oblicza kiczu religijnego	235
4.2.	Agresywni bohaterowie w agresywnym świecie	240
4.2.1.	Twórcze dziecko popkultury	240

Luc Besson – uśmiechnięta twarz...	
4.2.2. Bohaterowie naznaczeni agresją	243
4.2.3. Miasto jako arena przemocy	247
4.3. Niejednoznaczna tożsamość	251
4.3.1. Wielkomięscy wędrowcy w strumieniu wiecznej teraźniejszości	252
4.3.2. Tożsamość jako kolaż, czyli zaproszenie do gry	257
ROZDZIAŁ 5	
<i>Postscriptum, czyli Luc Besson wśród Minimków</i>	262
5.1. Pytanie o adresata	263
5.2. Luc Besson: dziecięcy, niedojrzały, uśmiechnięty	266
Bibliografia	268
Filmografia	280
Indeks filmów	284